

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ “ÇOCUK” KAVRAMINA VE “ÖĞRETMEN” KAVRAMINA İLİŞKİN METAFORLARININ ÖĞRETMENLİK UYGULAMA PLANLAMALARINA YANSIMASI

Yrd. Doç. Dr. Hale Koçer
Akdeniz Üniversitesi
halekocer@hotmail.com

Doç. Dr. Fatma Ünal
Akdeniz Üniversitesi
funal@akdeniz.edu.tr

Öğr. Gör. Seda Eskidemir Meral
Akdeniz Üniversitesi
seskidemir@akdeniz.edu.tr

Özet

Bu araştırmanın amacı, okul öncesi öğretmen adaylarının “çocuk” ve “öğretmen” kavramına ilişkin metaforik algıları ile yaptıkları öğretmenlik uygulamalarına yönelik planlamalarda öğretmeni ya da çocuğu merkeze alma durumları arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırma nitel ve nicel araştırma yöntemlerinin birlikte kullanıldığı betimsel araştırma modeline dayanmaktadır. Araştırma grubunu, Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programına devam eden 79 dördüncü sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırma verilerinin toplandığı ilk aşamada, araştırma grubundaki öğretmen adaylarından bir hafta içinde iki kez 45-60 dakikalık bir planlama yapmaları istenmiştir. İkinci aşamada “Çocuk ... gibidir. Çünkü ...” ve “Öğretmen ... gibidir. Çünkü ...” ifadelerini tamamlamaları istenmiştir. Verilerin analizi için; birinci aşamada elde edilen her öğretmen adayına ait öğretmenlik uygulama planlamaları çocuk merkezli ve öğretmen merkezli oluşlarına göre üç araştırmacı tarafından değerlendirilmiştir. İkinci aşama elde edilen “çocuk” ve “öğretmen” kavramı metaforlarının analizi için bu metaforlar listelenerek metaforlara yönelik açıklamalar doğrultusunda “çocuk” ve “öğretmen” kavramlarına ilişkin kategoriler oluşturulmuştur. Verilerin analizinde öğretmen adaylarının yaptıkları planlamaların öğretmen ya da çocuk merkezli olma durumu ile, “çocuk” ve “öğretmen” kavramına ilişkin yer aldıkları kategoriler arasındaki ilişkiyi incelemek için kay kare testi uygulanmıştır. Araştırma grubundaki öğretmen adaylarının % 68,3’ünün planlamalarının öğretmen merkezli, % 31,7’sinin çocuk merkezli olduğu görülmüştür. Öğretmen adaylarının hem çocuk kavramları ile hem de öğretmen kavramları ile öğretmenlik uygulama planlamalarının öğretmen ya da çocuk merkezli oluşu arasında anlamlı ilişki olduğu görülmüştür.

Anahtar Sözcükler: Öğretmen adayı, çocuk metaforu, öğretmen metaforu, okul öncesi eğitim programı.